

Відділ освіти Хмельницький РМК

Формування проектно-технологічної компетентності на уроках німецької мови

2014 р.

Укладач: Гриськова Анна Михайлівна, вчитель німецької мови
Черепівської ЗОШ І-ІІ ступенів

Рецензент: Вермій Світлана Володимирівна

Рекомендовано до друку рішенням педагогічної ради Черепівської
ЗОШ І-ІІ ступенів (протокол № 3 від 04.11.2014 р.)

**Методичний посібник «Формування проектно-технологічної
компетентності на уроках німецької мови»**

*Посібник розкриває сутність проектної роботи, містить інформацію
про етапи проведення, основні завдання та принципи проектної
технології, а також цікаві проекти для різних вікових груп.*

Рекомендований для вчителів німецької мови, всіх зацікавлених.

Зміст

Вступ	4
Розділ 1. Формування проектно-технологічної компетентності на уроках німецької мови	6
<i>1.1 Виникнення навчального проектування як «методу проблем»</i>	6
<i>1.2 Суть проектної технології</i>	7
<i>1.3 Основні завдання проектної технології</i>	9
<i>1.4 Основні принципи проектної технології</i>	9
<i>1.5 Основні вимоги до організації роботи за проектною технологією</i>	10
<i>1.6 Схема оформлення проекту</i>	12
<i>1.7 Роль учителя як координатора «проектної роботи»</i>	13
Розділ 2. Використання методу проектів на уроках німецької мови. Зразки проектних робіт	17
Додатки	21
Висновки	27
Список використаної літератури	29

Вступ

Удосконалення загальної середньої освіти спрямовано на переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості учня, навчання його самостійно оволодіти новими знаннями. Сучасна молода людина об'єктивно змушена бути більш мобільною, конкурентоспроможною, інформованою, критично і творчо мислячою, а значить і більш мотивованою до самонавчання і саморозвитку.

Базовою ідеєю реформування сучасної освіти є компетентнісний підхід у навчально-виховному процесі.

Компетентність (лат. *competere* – «досягаю», «відповідаю») – це оволодіння знаннями і досвідом настільки, що можна судити про що-небудь та висловлювати власну думку.

Рада Європи визначила 5 ключових компетенцій особистості, якими мають керуватися учасники освітнього виховного процесу:

- 1) політичні та соціальні;
- 2) культурні та полікультурні;
- 3) комунікативні;
- 4) інформаційні;
- 5) здатність навчатися упродовж всього життя.

Освітній процес має орієнтувати учня насамперед не на міцне закріплення актуальних моделей поведінки, заучування уявлень про них, а на здобуття здатностей самостійного пізнання себе, життя, суспільства, здатностей свідомо і творчо розв'язувати життєві проблеми, знаходити оптимальне вирішення складних життєвих ситуацій, оскільки життєво компетентна особистість активна і творча, вона не зациклюється на адаптації до умов кризового суспільства, а шукає і знаходить конструктивний вихід із кризи.

Сьогодні пріоритетними є ті концепції чи системи навчання іноземних мов, котрі реалізують особистісно орієнтований, діяльнісний, комунікативно-когнітивний і соціокультурний підходи до вивчення іноземних мов.

Особистісний зміст навчання, його практична спрямованість реалізується через:

- урахування вікових особливостей учнів, їхніх інтересів, можливостей і потреб, що проявляється у підборі предметного змісту мовлення;
- надання учню права вибору рівня навченості й подальшого профілю навчання;
- урахування професійних прагнень учнів та їх потреб за рахунок профільної освіти у старших класах;
- формування вимог до рівня підготовки учнів, за яких діяльнісна складова домінує над знаннєвою.

Діяльнісна спрямованість навчання іноземних мов відображена в цілях навчання і в структурі програми: акцент зміщений на розвиток іншомовної комунікативної компетенції учня в єдності всіх її складових (мовної, мовленнєвої, соціокультурної, навчально-пізнавальної компетенції).

Зміст навчання зорієнтовано на розвиток мотивації учнів до вивчення і на формування умінь у всіх видах мовленнєвої діяльності, розвиток загальних навчальних умінь і навичок, отримання учнями досвіду навчальної, пізнавальної, комунікативної, практичної діяльності.

Проектні технології навчання на уроках іноземної мови ефективно реалізують завдання сучасного змісту навчання.

Сучасний стан і пріоритетні напрямки викладання іноземної мови спрямовують учителя на формування в учнів таких компетентностей, що можуть бути використані ними у подальшому житті. Тому чільне місце у контексті нових освітніх технологій посідає проектна діяльність школярів як ефективний засіб максимального наближення особистості до реального життя та залучення її до розв'язання конкретних завдань у просторі міжособистісного та ділового спілкування.[1, с.24-25]

«Проектна робота» дає можливість оригінально поєднувати традиційні методики викладання іноземної мови з новітніми технологіями. Вона забезпечує високу ефективність уроку та формування учнівських навичок самостійного продукування результатів навчальних досліджень.

Проектна робота розвиває потребу у формуванні соціальних, комунікативних, полікультурних, інформаційних компетентностей, компетенцій саморозвитку та творчої діяльності.

Розділ 1. Формування проектно-технологічної компетентності на уроках німецької мови

1.1 Виникнення навчального проектування як «методу проблем» .

Проект - це можливість учня виразити свої особисті ідеї у зручній для їх творчо продуманої форми: виготовлення колажів, афіш, газет, проведення виставок. В процесі проектної роботи відповідальність за навчання лягає на самого учня як індивіда і як члена проектної групи. Основне, що учень, а не вчитель визначає, яку інформацію буде мати проект, в якій формі пройде його презентація.

Навчальне проектування не є принципово новою технологією. Метод проектів виник у 20-ті роки нинішнього століття у США. Спершу його називали "методом проблем" і розвивався він у межах гуманістичного напрямку у філософії та освіті, в педагогічних поглядах та експериментальній роботі Джона Дьюї. У ньому містилися ідеї побудови навчання на активній основі, через доцільну діяльність учня, у співвідношенні з його особистим інтересом саме в цих знаннях. [2, с.45]

Надзвичайно важливо було показати дитині її особисту зацікавленість у здобутті цих знань, де і яким чином вони можуть їй знадобитись у житті.

Проблема мусить бути з реального життя, знайома і значуща для дитини, для її розв'язання дитині необхідно здобути знання або ті, що їй належить здобути. Одному з послідовників Джона Дьюї - В.Х. Кілпатрику вдалося вдосконалити систему роботи над проектами. Під проектом у той час мався на увазі цільовий акт діяльності, в основі якого лежить інтерес дитини.

В.Х. Кілпатрик дав таку класифікацію проектів:

- ◆ *створюваний (продуктивний) проект*, пов'язаний з трудовою діяльністю, доглядом за рослинами і тваринами, підготовкою макета, конструкторською діяльністю тощо;
- ◆ *споживчий* (його метою є споживання у найширшому розумінні, включаючи розваги), підготовка екскурсій, розробка і надання певних послуг, проекти розв'язання проблем, життєзабезпечення табору тощо;

- ◆ *проект розв'язання проблеми* (науково - дослідницький проект);
- ◆ *дослідження впливу умов догляду за рослинами на врожайність*, фізико-математичні проекти, технічні проекти, проекти розв'язання історичних або літературних проблем (які, як правило, поєднуються з дискусійними формами роботи) тощо;
- ◆ *проект* - вправа (проекти навчання і тренування для оволодіння певними навичками).

Робота над проектом включає усвідомлення учнем мети, формування задуму, розробку організаційного плану, роботу за планом, підбиття підсумків у вигляді письмового звіту.[2, с.47]

1.2 Суть проектної технології.

Метод проектів привернув увагу і російських педагогів початку ХХ ст. Ідеї проектного навчання виникли в Росії практично паралельно з розробками американських вчених. У 1905 році під керівництвом російського педагога С.Т. Шацького було організовано невелику групу працівників, які намагалися активно запровадити проектні методи у практику викладання. Пізніше, вже за радянської влади, ідеї проектування почали широко використовувати і включати в навчально - виховний процес школи. Але, на жаль, недостатньо продумано і послідовно, через що постановою ЦК ВКП(б) 1931 року метод проектів було засуджено і заборонено. Відтоді, і в Росії, і в Україні більше не робилось якихось серйозних спроб відродити метод в освітянській практиці. На жаль, повернення до методу проектів сьогодні відбувається повільно, використовуються лише окремі елементи технології.

У школах США, Великої Британії, Бельгії, Ізраїлю, Фінляндії, Німеччини, Італії, Нідерландах ідеї гуманістичного підходу Дж. Дьюї набули більшого поширення і популярності завдяки раціональному поєднанню теоретичних знань з їх практичним застосуванням для розв'язання конкретних проблем довкілля у спільній діяльності школярів. Згодом ідея методів проектів зазнала достатньої еволюції. Народившись з ідеї вільного виховання, у наш час проектування стає інтегрованим компонентом цілком розробленої і структурованої системи освіти.

Робота над проектом - практика особистісно орієнтованого навчання в процесі конкретної праці учня, на основі його вільного вибору, з урахуванням його інтересів. У свідомості учня це має такий вигляд: "Все, що я знаю, я знаю, для чого це мені треба і де я можу ці знання застосувати". Для педагога - це прагнення знайти розумний баланс між академічними і прагматичними знаннями, вміннями та навичками.

Навчальне проектування орієнтоване перш за все на самостійну діяльність учнів - індивідуальну, парну або групову, яку учні виконують упродовж визначеного відрізка часу. Технологія проектування передбачає розв'язання учнем або групою учнів якої-небудь проблеми, яка передбачає з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, а з другого інтегрування знань, умінь з різних галузей науки, техніки, творчості.

Результати виконання проектів повинні бути "відчутні", якщо це теоретична проблема, то конкретне її рішення, якщо практична - конкретний результат, готовий до впровадження. Проектна технологія передбачає використання педагогом сукупності дослідницьких пошукових, творчих за своєю суттю методів, прийомів, засобів. [5, с.8]

Таким чином, суть проектної технології - стимулювати інтерес учнів до певних проблем, що передбачають володіння визначеною сумою знань, та через проектну діяльність, яка передбачає розв'язання однієї або цілої низки проблем, показати практичне застосування наданих знань. Від теорії до практики, гармонійно поєднуючи академічні знання з прагматичними, дотримуючи відповідний їх баланс на кожному етапі навчання.

Метою навчального проектування є створення педагогом таких умов під час освітнього процесу, за яких його результатом є індивідуальний досвід проектної діяльності учня.

Продуктивна діяльність, перш за все, плідна для освіти, є індивідуальною дією, результатом якої може бути корисний матеріал або нематеріальний продукт, отже, вона має практичну цінність. Оскільки таке навчання розвивається у продуктивній діяльності, воно розширює свою сферу суб'єктивності в процесі самовизначення, творчості і конкретної участі.

Під час використання технології вирішується ціла низка різнорівневих дидактичних, виховних і розвивальних завдань: розвиваються пізнавальні навички учнів, формується вміння самостійно конструювати свої знання,

вміння орієнтуватися в інформаційному просторі, активно розвивається критичне мислення, сфера комунікації тощо.

1.3 Основні завдання проектної технології:

1. Не лише передати учням суму тих чи інших знань, а навчити здобувати ці знання самостійно, вміти застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань.
2. Сприяти учневі у здобутті комунікативних навичок, тобто здатності працювати у різноманітних групах, виконуючи всілякі соціальні ролі (лідера, виконавця, посередника, тощо).
3. Розширити коло спілкування дітей, знайомство з іншими культурами, різними точками зору на одну з проблем.
4. Прищепити учням уміння користуватися дослідницькими прийомами: збирати необхідну інформацію, вміти її аналізувати, з різних точок зору, висувати різні гіпотези, вміти робити висновки.

1.4 Основні принципи проектної технології:

1. Варіативність

Варіативність діяльності на уроці передбачає індивідуальну, парну чи групову форму роботи. Необхідні різні варіанти тем і типів вправ.

2. Вирішення проблем

Процес вивчення іноземної мови відбувається більш ефективно, коли ми використовуємо іноземну мову для вирішення проблем. Проблеми заставляють дітей думати, а думаючи вони вчаться.

3. Когнітивний підхід до граматики

Не всі учні легко засвоюють правила і структури. Під час роботи над проектом в учнів пропадає страх перед граматикою, і вони краще засвоюють її логічну систему.[11, с.30-33]

4. Навчання з захопленням

Учні багато засвоюють, якщо їм подобається процес навчання. Отримання задоволення - це одна з головних умов ефективності навчання.

5. Особистісний фактор

Під час роботи над проектом учням надається можливість думати і говорити про себе, своє життя, інтереси, захоплення і так далі.

6. Адаптація завдань

Не можна пропонувати учню завдання, яке він не може виконати. Завдання повинні відповідати рівню, на якому знаходиться учень.

1.5 Основні вимоги до організації роботи за проектною технологією:

- 1) наявність значущої у дослідницькому, творчому плані проблеми (завдання), що потребує інтегрованих знань, дослідницького пошуку для її розв'язання.
- 2) практична, теоретична, пізнавальна значущість передбачуваних результатів (наприклад спільний випуск газети, альманаху з репортажами з місця події);
- 3) самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність учнів;
- 4) структурування змістовної частини проекту (з указуванням поетапних результатів);
- 5) використання дослідницьких методів; визначення проблеми досліджуваних завдань, що впливають з неї, висунення гіпотези їх розв'язання, обговорення методів дослідження, оформлення кінцевих результатів, аналіз отриманих даних, підбиття підсумків, коректування, висновки.

Можуть бути різні підстави для вибору тематики проекту. Її може бути сформульовано фахівцями, запропоновано вчителями з урахуванням навчальної ситуації зі свого предмета, інтересів і здібностей учнів. Тематику проекту можуть запропонувати і самі учні. Результати проектів повинні бути матеріальними, тобто відповідно оформленими - відеофільм, альбом, комп'ютерна газета, альманах тощо.

Існує кілька типів проектів:

- *за видом діяльності* розрізняють дослідницькі, пошукові, творчі, рольові, інформаційні;
- *за характером контактів* проекти поділяються на внутрішні, регіональні, міжнародні;
- *за кількістю учасників* проекти поділяються на особисті, парні та групові;
- *за тривалістю проведення* проекти розрізняють короткодючі (розробляються протягом кількох уроків), середньої тривалості (від тижня до місяця), довготривалі (кілька місяців).

Дослідницькі проекти - потребують добре обміркованої структури, визначеної мети, актуальності предмета, дослідження для всіх учасників, соціальної значущості, продуманості методів, у тому числі експериментальних методів обробки результатів. Вони повністю підпорядковані логіці дослідження і мають відповідну структуру: визначення теми дослідження, аргументації її актуальності, визначення предмета її об'єкта, завдань і методів, визначення методології дослідження, висування гіпотез розв'язання проблеми і накреслення шляхів її розв'язання.

Творчі проекти - не мають детально опрацьованої спільної діяльності учнів, вони розвивається, підпорядковуючись кінцевому результату, прийнятій групою логіці спільної діяльності, інтересам учасників проекту.

Вони заздалегідь домовляються про заплановані результати і форму їх представлення - рукописний журнал, колективний колаж, відеофільм, вечір, свято тощо. І тоді потрібні сценарії, програми свят, макети журналів, альбоми, газети.

Ігрові проекти - учасники беруть собі визначені ролі, обумовлені характером і змістом проекту. Це можуть бути як літературні персонажі, так і реально існуючі особистості, імітуються їх соціальні і ділові стосунки, які ускладнюються вигаданими учасниками, ситуаціями. Ступінь творчості учнів дуже високий, але домінуючим видом діяльності все-таки є гра.

Інформаційні проекти - спрямовані на збирання інформації про який-небудь об'єкт, явище, на ознайомлення учасників проекту з цією інформацією, її аналіз і узагальнення фактів. Такі проекти потребують добре продуманої

структури, можливості систематичної корекції у ході роботи над проектом. Структуру такого проекту можна позначити таким чином: мета проекту, його актуальність, методи отримання (літературні джерела, засоби масової інформації, бази даних, у тому числі й електронні, інтерв'ю, анкетування тощо) та обробки інформації (її аналіз, узагальнення зіставлення з відомими фактами, аргументовані висновки) результат (стаття, реферат, доповідь, відеофільм); презентація (публікація; у т.ч. в електронній мережі, обговорення тем конференції). Такі проекти можуть бути органічною частиною дослідницьких проектів їхнім модулям.[11. с.34]

Практично - орієнтовані проекти - результат діяльності учасників чітко визначеної з самого початку, він орієнтований на соціальні інтереси учасників (документ, програма, проект закону, словник). Проект потребує складання сценарію всієї діяльності його учасників з визначенням функцій кожного з них . Особливо важливим є хороша організація координаційної роботи у вигляді поетапних обговорень та презентація одержаних результатів і можливих засобів їх упровадження у практику. Науковці визначають кілька етапів у роботі над проектом.

1.6 Схема оформлення проекту

I етап. Вибір напрямку і формування назви проекту: включає узагальнену назву проблеми, коло питань; визначення загального напрямку або пріоритетних напрямів, оформлених у підпроекти.

Визначають напрям і формують назву проекту всі члени колективу спільно, включаючи педагогів та учнів.

II етап

Написання проекту:

1. Актуальність, необхідність, значущість обраного напрямку (чому саме цей).
2. Мета і завдання проекту.
3. Визначення етапів реалізації проекту:
 - а) визначаються терміни початку і закінчення проекту;
 - б) закінчення проекту визначається етапністю реалізації проекту;

в) зазначаються часові інтервали кожного етапу.

4. Механізм реалізації проекту. Пояснення - Як? Яким чином? За допомогою яких засобів? Плани апробації конкретних справ, акцій, заходів.

5. Обов'язки та відповідальність учасників реалізації проекту:

- хто відповідає за проект ?
- хто і за що відповідає всередині проекту?
- хто допомагає в реалізації проекту?

6. Очікувані результати.

7. Оцінка і самооцінка проекту.

Коли та з якою періодичністю будуть оцінювати виконання проекту (один, два, три, чотири рази на рік), хто візьме участь в оцінюванні: самі учасники, експерти, управлінські структури, форми контролю (самоконтролю) й оцінки (самооцінки), в якій формі буде подано інформацію про хід проекту (звіт , конкретні матеріали, сценарії, розробки, нові проекти тощо)?

8. Бюджет, ресурсне забезпечення (приблизний бюджет, урахуваючи усі види витрат, необхідних для успішної реалізації проекту).

Вміння користуватися проектною технологією є показником високої кваліфікації педагога, його інноваційного мислення, орієнтації на особистісний і професійний розвиток дитини у процесі навчання. [4,с.34]

1. 7 Роль учителя як координатора «проектної роботи»:

- допомагає учням у пошуку джерел, необхідних їм у роботі над проектом;
- координує весь процес роботи над проектом;
- підтримує і заохочує учнів;
- підтримує неперервний рух учнів у роботі над проектом . Треба вміти допомагати учневі, не виконуючи роботи за нього.

Вчитель повинен не лише добре знати свій навчальний предмет, а й бути компетентним в інших галузях науки, бачити точки їх зіткнення. Педагог повинен добре знати своїх учнів, їхні можливості, інтереси, бажання.

Психологічна грамотність і компетентність учителя вкрай важливі для організації проектної діяльності учнів.[5, с.9]

Педагог повинен бути комунікабельним, особливо під час організації міжрегіональних проектів, толерантним.

Особливу роль відіграють креативні здібності вчителя, його творчий потенціал, досвід творчої діяльності. Самооцінка особистості важлива у цій технології як ні в жодній іншій. Мистецтво акторської майстерності, володіння педагогічною психологією тут мають особливе значення.

Учитель іноземної мови навчає дітей способом мовленнєвої діяльності, ось чому ми говоримо про комунікативну компетенцію як одну з основних цілей навчання ІМ, приймаючи до уваги те, що комунікативна компетенція може бути сформована лише на основі лінгвістичної компетенції певного рівня.

Основною ідеєю такого підходу вчителя ІМ є те, що треба перенести акцент з різних видів вправ на активну мислячу діяльність учнів, яка потребує для свого оформлення володіння певними мовними засобами. Ось чому ми звернулись до методу проектів на етапі творчого застосування мовного матеріалу. Тільки метод проектів може дозволити вирішити цю дидактичну задачу і відповідно перетворити уроки ІМ в дискусійний, пошуковий клуб, де вирішуються дійсно цікаві, практично значущі і доступні учням проблеми, приймаючи до уваги особливості культури країни, і по можливості на основі міжкультурної взаємодії. Як вже зазначалось, в основі проекту лежить якась проблема. Щоб її вирішити, учні повинні не тільки знати мову, а й володіти великим об'ємом різноманітних предметних знань, необхідних і достатніх для вирішення даної проблеми. Крім того школярі повинні володіти певними інтелектуальними, творчими і комунікативними вміннями. До перших можна віднести вміння працювати з інформацією, з текстом (виділяти основну думку, вести пошук необхідної інформації, робити узагальнення, висновки з іншомовного тексту), аналізувати інформацію, вміння працювати з різноманітним довідковим матеріалом. До творчих умінь психологи відносять перш за все вміння генерувати ідеї, для чого потрібні знання в різних областях; вміння знаходити не одне рішення, а кілька варіантів; вміння прогнозувати наслідки того чи іншого рішення. Для грамотного використання методу проектів потрібна значна підготовка, яка здійснюється, безперечно, в цілісній системі навчання в школі; причому зовсім не

обов'язково, щоб вона передувала роботі учнів над проектом. Така підготовча робота повинна вестись постійно, систематично і паралельно з роботою над проектами.

Головною метою проекту є формування таких ключових компетенцій, як « уміння вчитися» , загальнокультурної та соціальної.

Розвиток компетенції «вміння вчитися» передбачає формування в учня здатності самостійно:

- визначити мету діяльності або сприймати ту, що поставлена вчителем;
- виявляти зацікавленість до навчання, докладати вольових зусиль для досягнення позитивного результату пізнавальної діяльності;
- раціонально організувати свою навчальну працю;
- знаходити потрібну інформацію, добирати доцільні способи для розв'язання завдання;
- усвідомлювати свою діяльність і прагнути її вдосконалити;
- мати уміння і навички самоконтролю.

Розвиток даної компетенції має комплексний характер і передбачає, зокрема, формування лексичної, граматичної, фонетичної, мовної, соціокультурної компетенцій.

Здатність продуктивно співпрацювати з різними партнерами в групі та в команді, виконувати різні ролі й функції в колективі, проявляти ініціативу, спільно визначати цілі діяльності, планувати, розробляти й реалізовувати проекти індивідуальних і колективних дій, брати на себе відповідальність за прийняті рішення та їх виконання передбачає формування *соціальної компетенції*.

Одним із шляхів формування *загальнокультурної компетенції* є користування іноземною мовою; доцільне застосування мовленнєвих навичок та норм відповідної мовної культури, символіки в процесі комунікації.

Як відомо, основною проблемою вивчення німецької мови є те, що поза класом учні практично не мають можливості спілкуватися мовою.

Використання проектної методики в процесі навчання дозволяє в більшій мірі застосовувати мовні знання та мовленнєві навички. [6, с.12]

Виконання завдань проекту виходить за межі уроку та вимагає багато часу, але при цьому можна вирішити цілий ряд важливих завдань. А саме:

- учні отримують можливість здійснювати творчу роботу в межах даної теми, самостійно здобувати необхідну інформацію не тільки з підручників, а й з інших джерел;
- учні в проекті взаємодіють одне з одним та з учителем. Вчитель виступає при цьому не лише контролером, але й консультантом;
- посилюється індивідуальна та колективна відповідальність учнів за конкретну роботу в межах проекту;
- у проекті враховуються інтереси та індивідуальні здібності учнів.

Елемент творчості робить проектну роботу дуже індивідуальною. Працюючи над проектом учні проводять невеличку дослідницьку роботу: шукають інформацію в книгах, спілкуються з іншими людьми, знаходять ілюстрації, фотографують. Учні різного рівня мовленнєвого розвитку можуть зробити свій власний проект оригінально та неповторно, відповідно рівню своїх знань, можливостей. Готуючи розповідь про своє оточення, учні відкривають значення німецької мови як міжнародної. Зосереджуючи свою увагу на темі, що вивчається німецькою мовою, учні мають можливість ознайомитися з особливостями культур німецькомовних країн, і таким чином збагатити власне розуміння інших культур.

Проектна робота може бути виконана в класі або вдома. *Ключ до успіху проектної роботи* - це добра організація і підготовка. Учні вчаться працювати самостійно і самостійно планувати свій проект.

Метод проектів - суть розвиваючого, особистісно орієнтованого характеру навчання. Певна річ, найбільш повно він може використовуватись на будь-якому ступені навчання, в тому числі і в початковій школі при будь-якій моделі навчання. Вся справа у виборі проблеми, яка вимагає певних мовних засобів для її розробки та рішення. [3, с.28]

Розділ 2. Використання методу проектів на уроках німецької мови

Тепер розглянемо один з проектів на уроці німецької мови:

Тема: *"Подорож"*. Тип проекту визначається як практико-орієнтований. Ситуація: німецькі школярі запросили наших дітей приїхати до них на святкування Різдва і попросили обговорити, яким видом транспорту вони будуть добиратися і яку культурну програму їм би хотілося мати в Берліні, бажано з висновками, так як дітей потрібно зустріти і наперед, замовити екскурсії. Деякі діти з України можуть розміститись в сім'ях німецьких школярів, але дехто буде проживати в готелі, про це також потрібно подумати.

Перший етап (перший урок).

Ситуація пропонується учителем на першому уроці роботи над темою "Подорож". Учитель просить обговорити, яка сума грошей необхідна для поїздки. Починається обговорення (фронтально, цілим класом). Заздалегідь учитель готує прайс - листок на основні послуги. Учні повинні не тільки назвати суму, але і обумовити її, виходячи з розходів що пропонуються. Учні можуть задавати учителю будь-які запитання. На цьому етапі вчитель дає всю необхідну лексику.

Обговорення ведеться у формі природного дискутування. Ініціатива йде від дітей. При виборі виду транспорту треба вкластись у ту суму, що передбачається поїздкою.

Потім обговорюються питання пов'язані з поїздкою: з якою метою кожен із дітей хоче побувати в Берліні; який вид транспорту вибрати і як купити квитки як забронювати місця в готелі; які визначні місця відвідати.

Питання, що обговорюються, записані на дошці. Клас ділиться на підгрупи, кожній з яких доручається підготувати своє питання. З'являється необхідність в знанні певних мовних засобів для обговорення проблеми.

Другий етап (другий урок з теми).

Вводиться нова лексика з теми *"Подорож до Берліну"*.

Вчитель ознайомлює учнів з лексикою, що призначена для активного опрацювання і одночасно пропонує кожній підгрупі додатковий список

лексики, яка може їм знадобитись в ході обговорення. Ця лексика призначається для пізнання. Після закріплення активної лексики кожна група готує повідомлення "Мета подорожі". Передбачаються можливі варіанти: відкрити нові місця, познайомитися з традиціями і звичаями, побачити однолітків, поспілкуватися з ровесниками.

Починається розподіл ролей по групах і всередині груп. При цьому кожній групі дається текст з цієї теми. На цьому ж уроці можливі і інші види діяльності (наприклад, оволодіння граматичним матеріалом).

Третій етап (третій урок).

Групам дається вибрати свій вид транспорту і мотивувати свій вибір. Учитель дає довідку про вартість квитків види транспорту в різних касах. Кожна група розповідає про переваги і недоліки даного виду подорожі.

При цьому використовується активна лексика. Після того, як кожна група обґрунтувала свою точку зору, учитель організовує загальне обговорення, щоб прийти до загального висновку, яким транспортом діставатись. Всі труднощі під час обговорення знімаються учителем. На цьому уроці учитель може запропонувати дітям прослухати додатковий матеріал у звукозаписі.

Четвертий етап (четвертий та п'ятий уроки).

Організація подорожі. Учитель пропонує в кожній групі виділити відповідальних за покупку квитків, замовлення готелю, розробку програми перебування. Кожен із учасників починає працювати над своєю проблемою. Організація подорожі передбачає такі види діяльності: замовити і купити квитки; забронювати місця в готелі; домовитись з друзями, які запропонували зупинитись у них; замовити кімнату у молодіжному таборі, скласти список визначних місць.

Кожна група працює окремо, намагаючись організувати свою подорож. Учитель забезпечує учнів різноманітною інформацією, яку використав з різних джерел (рекламних довідників, рекламних агенств). Якщо учасники вирішили зупинитись у друзів, їм потрібно уточнити всі деталі по телефону; якщо в молодіжному таборі, то в'яснити як туди дістатись.

П'ятий етап (шостий та сьомий уроки).

Учитель може запропонувати звукозапис, відео, слайди, статті про визначні місця Берліну. Після обговорення учні складають програму прогулянки по місту і відвідування його визначних місць.

Шостий етап (восьмий і дев'ятий уроки).

Заключний етап. Кожна група захищає свій проект, аргументуючи, чому вибрали той чи інший транспорт; програму перебування, акцентуючи увагу на тому, що група не вийшла за рамки суми розходів, які обговорювалися раніше. Учасники інших груп запитують виступаючих, намагаючись знайти недоліки в проекті. При цьому групи по ходу захисту проекту можуть використовувати в якості аргументів будь-які засоби наочності, спеціально підібрані для цього випадку. На такі уроки бажано запросити експертів (інших вчителів ІМ або дітей із паралельних груп) для зовнішньої оцінки проектів. По закінченні захисту проектів і загального обговорення клас складає повну програму підготовки до поїздки і перебування в Берліні.

На слідуєчому уроках тему можна продовжити, використовуючи рольову гру: приїзд школярів у Берлін, святкування Різдва, відвідування музеїв та інших визначних місць. Тут можна розіграти ролі гіда, екскурсовода, допитливого школяра і т.п. Учитель аналізує виступи учнів, слідкує за тим як засвоєна лексика, оцінює відповіді.

Тема: „*Моя Батьківщина*” перед учнями була поставлена мета: розповісти про свою Батьківщину, намагаючись дати відповідь на запитання "*Warum liebe ich meine Heimat?*".

Учні поділилися на три групи, кожна з них виконувала своє завдання.

1. група працювала над газетою "*Von allen Ecken und Enden*". Учні зібрали фотографії з різних українських міст, місцевостей, зробили до них підписи і роз'яснення. Один з учнів на основі робіт учасників склав розповідь - узагальнення про українські міста.

2. група представила матеріал з теми "*Berühmte Menschen der Ukraine*". Діти у формі короткої розповіді повідомили про видатних людей нашої країни, використовуючи ілюстрації і портрети.

3. група займалася підтемою "*Meine kleine Heimat ist mein Heimatdorf*". Учні підготували альбом, в якому зібрали фотографії та малюнки з краєвидами села, цікаві розповіді про відомих односельчан.

Тема: "*Das Schulsystem in der Ukraine*" перед дітьми була поставлена мета: розповісти про систему освіти в Україні та порівняти її з освітою в Німеччині, повідомити про типи шкіл, показати свою школу, як одну з типових українських шкіл, виражаючи своє ставлення до неї, відобразити життя учнів як під час уроків, так і поза школою.

Учні поділилися на групи. Після спільного обговорення теми і мети кожна група визначила свої завдання. Вирішили, що можна

- підготувати реферат про систему освіти і типи шкіл в Україні і в Німеччині;
- зробити виставку " Шкільне життя", де розповісти про життя школярів,
- виготовити фотоальбом "Моя школа", в якому повідомити про історію школи, найкращих учнів;

Das schönste Fest

Projektvorschlag

Додаток 1

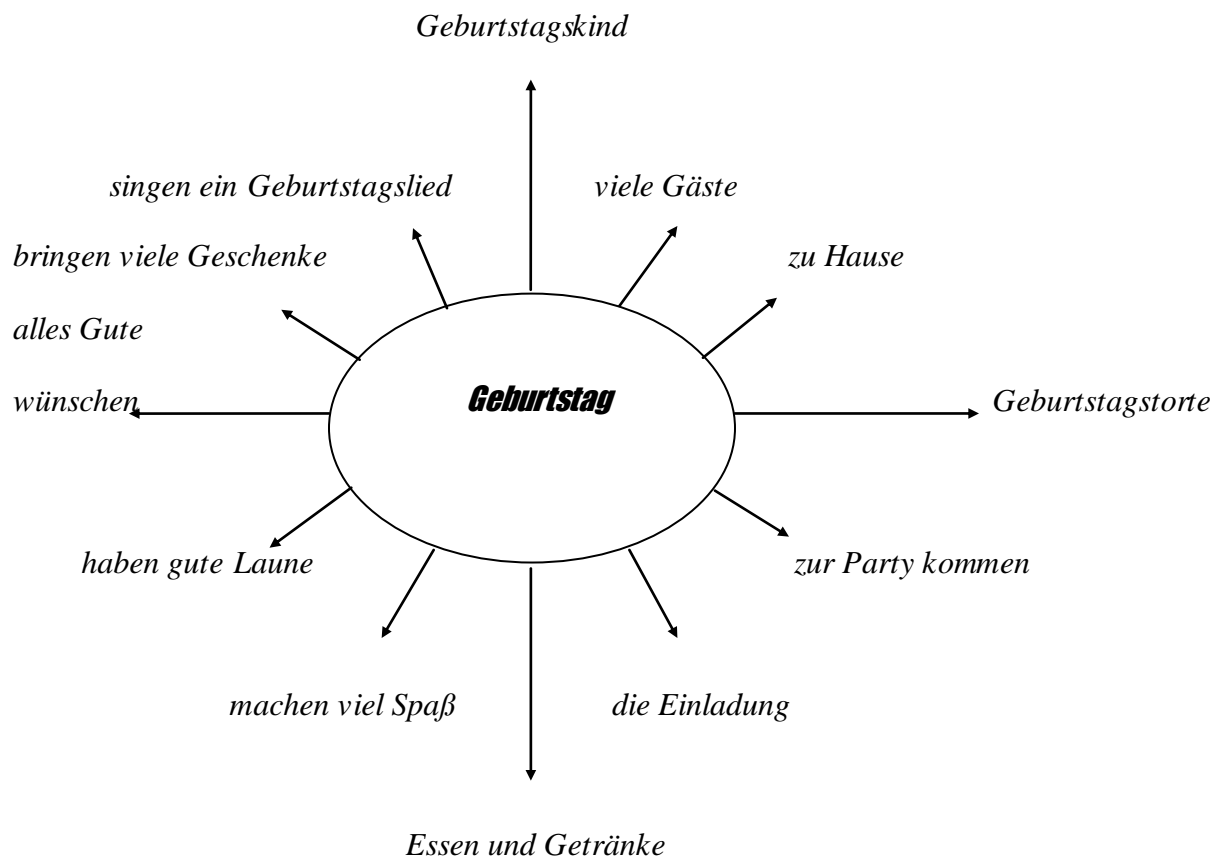
Gruppenarbeit

- 1. Das Fest, das ihr interessant findet.*
- 2. Malt einen Wortigel. Nehmt folgende Fragen zu Hilfe:*
 - _ Wann und wo findet das Fest statt?*
 - _ Wer ist dabei?*
 - _ Wie bereitet man dieses Fest vor?*
 - _ Was isst und trinkt man?*
 - _ Wie feiert ihr dieses Fest?*
 - _ Wie gefällt es euch?*
 - _ Was findet ihr an diesem Fest besonders interessant?*
- 3. Foto. Bilder.*
- 4. Schreibt kleine Aufsätze.*
- 5. Erstellt eine Collage.*

Viel Erfolg!

Das ist ein Wortigel:

*“Wir kommen all
und gratulieren zum Geburtstag
unseres Geburtstagskind.“*

*„Zum Geburtstag viel Glück!
Zum Geburtstag viel Glück!
Zum Geburtstag, Alles Gute,*

Zum Geburtstag viel Glück!“

Der Geburtstag ist das schönste Fest!

Was gehört zur Geburtstagsfeier!

der Kalender

die Karte

die Party

die Gäste

der Tisch

Geburtstag + s

das Kind

die Einladung

das Geschenk

das Lied

die Torte

Feste und Feiertage

Додаток 2

1. Silvester ist...

T ... am 2. Sonntag im Mai.

2. Elenas Geburtstag ist...

N ... im März oder im April.

3. Muttertag ist...

O ... am 31. Dezember.

4. Karneval fängt...

S ... am 6. Juli.

5. Weihnachten ist...

E ... am 11. November an.

6. Ostern ist...

R ... am 24. Dezember.

7. Valentinstag feiert man...

A ... am 1. Dezember.

8. Advent beginnt...

E ... am 6. Dezember.

9. Nikolaustag kommt...

S ... am 14. Februar.

Lösung:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

?	?	?	?	?	?	?	?	?
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Feste und Feiertage

G
Am 24. Dezember feiert man in Deutschland, Österreich und in der Schweiz Weihnachten. Im Wohnzimmer steht dann ein Weihnachtsbaum.

G
In dieser Nacht feiert man Partys und tanzt bis in den Morgen. Man macht ein Feuerwerk und sagt: "Frohes neues Jahr!"

B
Im März oder April feiert man Ostern. Zu Ostern kommt der Osterhase und versteckt Ostereier im Garten.

T
Zu Karneval macht man viele Straßenfeste. In Köln ruft man dann: "Alaaf!"

R
Zum Geburtstag sagt man: "Herzlichen Glückwunsch!" Man lädt seine Freunde ein, und macht eine Party.

E
Zu Weihnachten kommt die ganze Familie zusammen. Alle bekommen Geschenke und man sagt: "Frohe Weihnachten!"

S
Im Februar feiert man Karneval. Man trägt Kostüme und macht Partys.

U
Die Kinder suchen dann die Ostereier. Zu Ostern sagt man: "Frohe Ostern!"

A
Silvester feiert man in der Nacht vom 31. Dezember zum 1. Januar. Am 1. Januar fängt das neue Jahr an.

T
Die Freunde bringen Geschenke und Blumen. Man bekommt auch eine Geburtstagstorte.

Lösung:

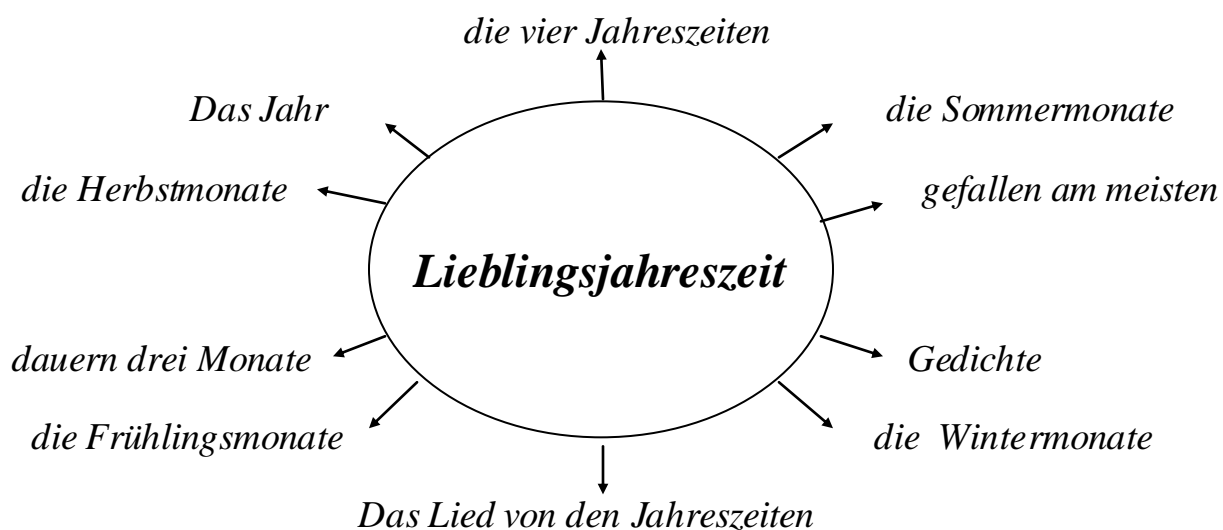
<i>G</i>	<i>E</i>	?	?	?	?	?	?	?	?
----------	----------	---	---	---	---	---	---	---	---

Meine Lieblingsjahreszeit

Додаток 3

Das ist ein Wortigel:

Die vier Jahreszeiten

Es war eine Mutter, die hatte vier Kinder:

den Frühling, den Sommer, den Herbst und den Winter.

Der Frühling bringt Blumen, der Sommer bringt Klee, der Herbst, der bringt Trauben, der Winter den Schnee.

Висновки

Мета проектної роботи в тому, що кожна дитина має можливість проявити себе як найкраще: продемонструвати свої творчі здібності, використовуючи при цьому здобуті знання й навички з лексики, граматики. Поділитися життєвим досвідом, розкрити в собі і своїх друзях нові таланти, позбутися багатьох комплексів, мати на все свою власну думку і не боятися її аргументувати, навчитися слухати думки інших і поважати їх.

Переваги проектної роботи полягають в тому, що:

- 1) Проектна робота мотивує. Працюючи над проектом, учні проводять невелику дослідницьку роботу з теми, яка їх цікавить. Вони активні, зацікавлені, шукають інформацію у книжках, мережі Інтернет, знаходять ілюстрації.
- 2) Проектна робота особистісно орієнтована. Зосереджуючи увагу на темі, учні мають можливість збагатити власні знання, порівняти свої уявлення з дійсністю.
- 3) Проектна робота має загальноосвітню цінність. Більшість сучасних шкільних програм потребують, щоб викладання предметів сприяло розвитку в учнів, ініціативи, незалежності, уяви, самодисципліни, співпраці та корисних дослідницьких навичок. Така робота є практичним шляхом реалізації цієї практичної мети на уроці.
- 4) Проектна робота найкраще інтегрує освіту та виховання.
- 5) Вона дає можливість учням:
 - подолати мовний бар'єр;
 - збагатити словниковий запас;
 - відчувати впевненість у собі;
 - успішно виконувати науково-дослідну роботу;

- використовувати набуті знання і навички у подальшому житті.

Проектна технологія дає можливість учителям застосовувати комунікативні, інтерактивні, групові технології навчання та зробити навчально-виховний процес високоефективним.

Проектна технологія не може бути єдиним методом, який сприяє розвитку комунікативних, лінгвістичних і соціокультурних навичок.

Проте, цей прийом є найефективнішим для роботи майже на усіх рівнях вивчення мови для різних вікових груп та учнів з різними розумовими здібностями.

Проектна робота – це ідеальна можливість для учнів використати свої знання німецької мови творчо, що дасть їм реальне відчуття власних досягнень. Використання проектної методики в процесі навчання дає змогу застосовувати мовні навички та вміння на практиці.

Проект дає можливість кожному учасникові, незалежно від рівня його підготовки, виявити свою індивідуальність і зробити особистий внесок у спільну справу.

Список використаної літератури

1. Абишева Н.Ю. Ефективність застосування методу проектів на уроках іноземної мови в загальноосвітній школі.[Електронний ресурс] / / ftp://lib. Herzen. Spb. Ru / text / abysheva _102_116_121. Pdf
2. Іноземні мови в школі. Журнал №3, 2004 р. с.8-10
3. Інтерактивні прийоми у вивченні німецької мови/ Упоряд. Л. Горбач, К. Шкільний світ, - 2011р.с.12-15
4. Метод проектів у шкільній освіті [Електронний ресурс] // method. Vladimir. Rcd. Ru / getblob. Asp? Id = 1100002960
5. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах/ Кол. Авторів під керівництвом С.Ю. Ніколаєвої. К., - 1999 р.с.24-28
6. Методичні рекомендації / Упоряд. Вакуленко О. О., Черкаси, 2008 р.с.28-29
7. Німецька мова у грі. Підручник. Н. Ю. Дручків, О. О. Паршикова, К. Освіта, - 1997 р.с-13-16
8. Німецька мова. Навчальний посібник для учнів та студентів. С. М. Смолій. Навчальна книга. Богдан. - 2004 р.с-60-64
9. Проектна діяльність у школі/Упоряд. М. Голубенко, К. Шкільний світ, - 2007 р.с.45-47
10. Проектна робота. Німецька мова/ Упоряд. Л. Горбач. К. Шкільний світ, - 2008 р.с.30-37
11. Солоха Н.В. Використання ігрових моментів на уроках німецької мови / Н.В. Солоха // Німецька мова в школі .- 2012 .- № 5 .- С. 24-26
12. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. О. Пометун, Пироженко, К. “ А.С. К.” - 2003 р.с-30-35

